Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego"

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

Nr. Wilno, dnia 27 kwietnia 1933 r. 117.

T r e ś ć N u m e r u:

ESTONJA.

--§--

ESTONJA:1."P ä e w a l e h t" o z w i ą z k u p a ń s t w b a ł t y c k i c h ."Päewaleht" /IV.1933/:Czy jest zwykłym zbiegiem okoliczności, że Litwa, zrywając traktat handlowy z Łotwą i Estonją uczyniła to akurat w chwili, kiedy opinja publiczna w Rydze i Tallinie bardziej stanowczo niż kiedykolwiek stanowczo wypowiedziała się za związkiem państw bałtyckich? Czy to zwykły przypadek, że w Kownie urzędowo odrzucono ideę związku bałtyckiego akurat w chwili, kiedy w Niemczech doszedł do władzy rząd szowinistyczny? W interesach krajów bałtyckich i samej Litwy byłoby usłyszeć na to odpowiedź, iż jest to zwykły zbieg okoliczności, a nie zwykła robota. Niemieckie pismo wychodzące w Rydze pisze, iż Litwa, wyrzekając się klauzuli bałtyckiej w swych stosunkach handlowych z Łotwą i Estonją, chce dać do zrozumienia, że pragnie prowadzić samodzielną politykę polityczną i handlową. Inne pismo ryskie komunikuje, że Litwa uczyniła ten krok pod naciskiem Berlina, wzamian za obietnicę zezwolenia na import litewskich produktów rolnych. Pozornie sądząc zdawałoby się, że Niemcy chcą uzyskać na Litwie korzyści gospodarcze. Jednak faktycznie chodzi też o stronę polityczną. Berlińska "Kreutzzeitung" z 5 kwietnia w art.p.t."Blok bałtycki" oświadcza, że tendencja w kierunku tworzenia bloku bałtyckiego płynie ze strony polskiej. "Kreutzztg." radzi państwom bałtyckim być ostrożniejszemi, gdyż Ryga, Tallin, Libawa i Narwa są miastami portowemi, których nie będzie mogło obronić lądowe wojsko polskie. Państwa bałtyckie winne się bronić zarówno przed Rosją, jak i od Zachodu. Ta prawda jest, jak się zdaje jasna jedynie dla Litwy. Na zakończenie "Kreutzztg." czyni zarzuty pod adresem prasy łotewskiej i estońskiej za potępianie stanowiska litewskiego, żądając jasnego określenia, czy państwa bałtyckie chcą grać piosenkę francusko-polską czy też piosenkę nowej Europy, proponowanej przez Niemcy, Włochy i Anglję?

Tak więc związek bałtycki budzi niezadowolenie zarówno Sowietów jak i Niemiec. W Niemczech powstają znowu ambicje polityki wschodniej. Litwa zbliża się do niemieckiego haczyka. Są to słowa mocne lecz prawdziwe. Gdzież więc jest ta tak zwana litewska polityka niezawisła? Litwa staje się objektem polityki niemieckiej.Raz jeszcze podkreślić należy, że Łotwa i Estonja nie mogą podejmować krucjaty przeciwko Polsce dla odzyskania Wilna ani też posyłać wojska dla obrony Wilna przed Litwą. Czyż jednak Litwa naprawdę wierzy, że w przyszłym konflikcie polsko-niemieckim cokolwiek wygra, o ile przyłączy się do Niemiec? Mogą być trzy możliwości:w razie wygranej niemieckiej nikt Niemiec nie powstrzyma na Wschodzie. Co się wtedy stanie z Kłajpedą i Połągą? Droga do Łotwy i Estonji, które obecnie Niemcy nazywają pognębionemi Niemcami, prowadzi przez Litwę. Druga możliwość polega na tem, że Niemcy nie całkowicie wygrają wojnę z Polską,i zmuszą tylko Polskę do ustąpienia swego obecnego wyjścia na morze. Wtedy Polska mogłaby uzyskać nowe wyjście na morze kosztem Litwy za zgodą Niemiec. Trzecia możliwość - zwycięstwo Polski nie przeszkodzi Polsce zająć całej Litwy. Te przykre dla Litwy perspektywy próbowała już wyjaśnić ryska opinja publiczna, dochodząc do wniosku, że Litwa z pomocą niemiecką nie może rozstrzygnąć sprawy wileńskiej ani drogą dyplomatyczną ani też wojenną. O ileby Litwa została zniweczona, wtedy granica polsko-łotewska mogłaby się ciągnąć od Libawy na północ.

Jednak Litwa nie chce o tem wszystkiem wiedzieć, uważając, że nie pozwala jej na to sprawa wileńska. Litwa uczyniła już pierwszy krok w kierunku tego "narodowego" ideału, bocząc się od towarzyszy doli i niedoli a zbliżając się do Niemiec.-

2. Żądania pracowników rolnych. "Vaba Maa" /Nr.95.IV.1933/: W tych dniach odbył się kongres związków pracowników rolnych, na którym powzięto następującą rezolucję, w której są zawarte żądania:

1/polepszenia warunków płacy;
2/ubezpieczenia pracowników rolnych od nieszczęśliwych wypadków kosztem państwa;
3/zmiany polityki gospodarczej na korzyść małorolnych i pracowników rolnych;
4/zniesienia dopłat państwowych eksporterom masła i zniesienia monopolu zbożowego;
5/podziału zapasów żyta pomiędzy pracownikami rolnymi;
6/obniżenia cen najgłówniejszych towarów;
7/obniżenia ceł;
8/zniesienia opłaty osobowej;
9/powołania do życia giełd pracy na prowincji.

Do prezydjum tego zjazdu obrano:M.Mihkelsona, A.Abena, O.Pärna, E.Marmeia, J.Woimana, A.Jõeäära, J.Püskara.-

3. Uzupełnienie listy towarów monopolowych. "Vaba Maa" /Nr.95.IV.1933/: Rząd estoński postanowił ułożyć nową listę towarów monopolowych. Listę tę uzupełniono następującemi towarami importowemi: nasiona lniane, klisze fotograficzne, struny, wyroby szklane i porcelanowe i t.d.

Skreślono z tej listy:maszynki do mięsa, części motorów. Lista ta stała się ważną z dniem 25 kwietnia r.b.

4. Obniżenie procentów kredytowych i wkładowych. "Vaba Maa" /Nr.95.IV.1933/: Staraniem estońskiego związku spółdzielczego i Banku Ludowego obchodzono w Estonji dzień kredytowych instytucyj spółdzielczych. Postanowiono przytem obniżyć procenty kredytowe i wkładowe w następującym porządku:

obniżyć procenty wkładowe do 5% /terminowe/ oraz do 3% /bieżące/, rachunki kasowe do 4%. W związku z tem postanowiono obniżyć procenty kredytowe o 1%. Narazie postanowiono dokonać tego nieustawowo.-

5. Odznaczenie rektora dorpackiego. "Vaba Maa" /Nr.95.IV.1933/: 21 kwietnia r.b. belgijski konsul Hugo Wihalem wręczył rektorowi dorpackiemu J.Köpu order, nadany przez króla belgijskiego.

6. Rolnicy a moratorjum. "Rev.Ztg."/Nr.90.IV.1933/: 8 kwietnia r.b. w Dzienniku Urzędowym ukazała się ustawa o przedłużeniu moratorjum dla pożyczek rolnych. Do 1 kwietnia r.b. ubiegało się o moratorjum 1.044 rolników, obciążonych długami w ogólnej sumie 3.488.621 koron.

Moratorjum otrzymało tylko 314 posiadaczy /długi wynoszą 1.004.000 koron/.-

7. Handel zagraniczny Estonji z Ameryką. "Vaba Maa" /Nr.94.IV.1933/: W roku ub. wywiozła Estonja do Ameryki Północnej towarów na sumę 1,5 milj.koron, czyli 1/28 część swego rocznego eksportu. Przywieziono natomiast z Ameryki za 3,8 miljonów koron, co stanowi 1/12 rocznego importu.

Wśród importowanych towarów najpokaźniejsze miejsce zajmują następujące:bawełna /za 2 milj.kor./, samochody /za 150000 koron/, chemikalja /za 145000 koron/, pszenica /105.000 kor./, nafta /za 90.000 koron/, smary /za 145.000 koron/, nasiona /75.000 koron/, Wywieziono do Ameryki: celulozy za 1,2 milj.koron, czekolady /30.000 koron/, cukierków /145.000 koron/, skór surowych /100.000 koron/.-

8. Pismo est., łotewskie na Łotwie. "Vaba Maa" /95.IV.1933/: Związek łot.-estoński postanowił wydać pismo, które będzie wychodziło w jęz.łotewskim i estońskim. Celem tego pisma jest dawanie informacyj o stosunkach panujących w tych krajach. Redaktorem tego pisma będzie prof.J.Bałodis.

B7